

1. SLOVENSKO-ČESKÝ ZJAZD O SPÁNKU A 2. SOMNOLOGICKÉ DNI

MUDr. Mária Tormašiová, PhD.

Neurologická klinika LF UPJŠ a FNŠP, Tr. SNP 1, Košice

V dňoch 21.–22. mája 2004 sa v malebnom prostredí Slovenského rudohoria v rekreačnom stredisku Jahodná pri Košiciach uskutočnil 1. slovensko český zjazd o spánku. Stretli sa tu renomovaní somnológovia z Českej republiky a Slovenska ako aj všetci záujemci o problematiku spánku z radov neurológov, psychiatrov, psychológov, pneumológov, otorinolaryngológov, pediatrov ale aj lekárov iných odborností. Hlavné témy zahŕňovali širšiu problematiku porúch spánku a boli venované nadmernej dennej spavosti, insomnii a syndrómu spánkového apnoe. Na kongrese sa zaregistrovalo 93 účastníkov. Podujatie podporilo 15 farmaceutických a nefarmaceutických firiem, ktorým patrí naše poďakovanie, osobitne hlavným sponzorom Sanofi-Synthelabo a Aries 94.

Po slávnostných príhovoroch čestných hostí, odbornú časť kongresu otvorila významná osobnosť európskej somnológie, pani prof. MUDr. Soňa Nevšimalová, DrSc., prednostka Neurologickej kliniky 1. lekárskej fakulty Karlovej Univerzity a Všeobecnej fakultnej nemocnice v Prahe.

Na kongrese odznelo 39 prednášok, prvý deň so zameraním na hypersomniu a nespavosť, druhý deň boli prezentované prednášky z okruhu spánkových porúch dýchania.

Profesorka Nevšimalová (Praha) predniesla didaktickú prednášku o diferenciálnej diagnostike stavov nadmernej dennej spavosti, s cieľom spresniť klasifikáciu stavov nadmernej dennej spavosti s prihliadnutím k novo vznikajúcim klasifikačným kritériám. Prednáška bola obohatená prezentáciou vlastných výsledkov. Predmetom druhej excelentnej prednášky pani profesorky bol prehľad najčastejších porúch spánku a bdenia a ich zdravotné riziká, neurokognitívne a behaviorálne zmeny a socio-ekonomické následky na kvalitu života chorých.

Docent Smolík (Hradec Králové) prezentoval súčasne názory na etiológiu a patogenézu Kleineho-Levinovho syndrómu, vrátane vlastných skúseností s dispenzarizáciou a liečbou 13 pacientov s touto vzácnou poruchou.

MUDr. Pretl (Praha) predniesol netradičnú problematiku, v svojej prednáške analyzoval otázku mesiaca narodenia ako možného rizikového faktora pacientov s narkolepsiou bez kataplexie.

Profesor Lisý (Bratislava) v prehľadnej prednáške poukázal na genetické aspekty porúch spánku s dôrazom na genetické štúdie, ktoré prispeli k objasneniu narkolepsie, syndrómu nepokojných nôh a porúch cirkadiánnej rytmicity. V druhej prednáške upozornil na široké spektrum porúch spánku, ktoré môžu doprevádzať neurologické ochorenia.

Profesor Kafka (Košice) upútal úvahou o tom, či bdenie-spánok je prejavom vedomia a primárne vedomým mechanizmom alebo je tomu naopak.

MUDr. Borzová (Praha) prezentovala vlastné výsledky liečby pacientov s chronickou nespavosťou nad 60 rokov a v druhej prednáške priblížila význam spánkovej deprivácie, jej formy a indikácie nielen ako alternatívnej liečby depresie, ale aj na poli spánkovej medicíny.

MUDr. Moráň (Brno) sa v prehľadnej prednáške zaoberal rozdielnymi prejavmi fyziologického a patologického starnutia vo vzťahu k charakteru, vnímaniu a patológii spánku.

MUDr. Červená (Praha) predniesla výsledky štúdie, ktorej cieľom bolo objektivizovať nespavosť pacientov s panickou poruchou a posúdiť zmeny kognitívne behaviorálnej terapie zameranej na liečbu úzkosti.

Doc. Šonka (Praha) prihlásil prednášku o novších poznatkoch na patofyziológiu syndrómu nepokojných nôh. Vzhľadom k tomu, že termín nášho zjazdu sa prekrýval s vymenovaným pána docenta za profesora (srdečne blahoželáme), zaujímavú problematiku odprednášal spoluautor MUDr. Pretl.

MUDr. Vaňková (Praha) zaujala prednáškou o mikroštruktúre NREM spánku. Priblížila súčasný pohľad na pôvod a funkčný význam cyklických alternujúcich vzorcov za fyziologických podmienok a vymedzenie ich úlohy v patofyziológii niektorých porúch spánku.

Postgraduálny charakter mali veľmi dobre sa dopĺňajúce prednášky MUDr. Moráňa (Brno) a docenta Donátha (Banská Bystrica), ktoré priniesli prehľad diferenciálnej diagnostiky jednotlivých porúch spánku a epileptických záchvatov.

Problematiku zvýšenej dennej spavosti u pacientov s epilepsiou a jej hodnotenie s vlastnými skúsenosťami prezentovala za kolektív bratislavských autorov MUDr. Klobučníková.

MUDr. Jakoubková (Praha) v prednáške OSAS a epilepsia poukázala na vyšší výskyt epileptiformných EEG prejavov počas respiračných udalostí a potencujúci vplyv spánkových porúch dýchania na výskyt epileptických záchvatov.

MUDr. Galková (Košice) prezentovala validitu vplyvu spánkovej deprivácie na EEG nálezy.

MUDr. Buranová (Bratislava) predniesla zaujímavú problematiku porúch spánkovej architektúry pri ložiskových a difúzných cerebrálnych cirkulačných poruchách.

MUDr. Švorc (Košice) predložil experimentálne výsledky na potkanoch v prednáške Preconditioning hypoventiláciou v závislosti na striedaní sa svetla a tmy.

Docent Beňačka (Košice) upútal dobre dokumentovanou prednáškou, v ktorej rozoberal neurofyziologické mechanizmy zívania a ich aplikácie.

Odborný program druhého dňa bol venovaný spánkovým poruchám dýchania, zahájil ho pán profesor Tomori (Košice), ktorý prezentoval didaktickú prednášku o prebúdzacích reakciách a prerušovaní spánku u rôznych foriem spánkových porúch dýchania.

Docent Donič (Košice) predniesol zaujímavé kazuistiky pacientov so spánkovým apnoe. Problematikou zmeny architektúry spánku a denných následkov spánkového apnoe sa zaoberali v prednáškach aj ďalší košickí autori. Vzťah spánkového apnoe a gastroezofageálneho refluxu, chronickej obštrukčnej choroby, hypertenzie a cievnych mozgových príhod analyzovali prehľadné, dobre dokumentované prednášky MUDr. Mucsku z Bratislavy, primárky Vyskočilovej z Plzne, docentky Tkáčovej z Košíc a MUDr. Salveta z Prahy. So súborom pacientov vyšetrených v Spánkovom laboratóriu nás oboznámil MUDr. Hronec z Bratislavy.

Docent Kuchta (Košice) predniesol zaujímavé zdedenia o spánkových poruchách dýchania u detí, v druhej kvalitne dokumentovanej prednáške predstavil domáci apnoe monitoring detí ohrozených SIDS a ALTE na Slovensku.

Problematike chirurgickej liečby chrápania a spánkového apnoe boli venované prednášky MUDr. Lánskeho z Hradca Králové a MUDr. Barutu z Bratislavy.

Docent Vyšehradský (Martin) v zaujímavéj prednáške predložil prvé výsledky projektu, ktorý by mal priniesť poznatky o epidemiológii spánkových porúch dýchania na Slovensku, nemenej náročný zámer prezentoval autor v druhej prednáške ako vytvoríť databázu, ktorá by obsahovala dôležité informácie o činnosti spánkových laboratórií na Slovensku.

Prednášky vyvolali bohatú, racionálnu diskusiu, ktorá pokračovala v kuloároch. Spoločenský večer vytvoril priestor na nadviazanie odborných, ale aj priateľských kontaktov medzi slovenskými a českými kolegami. Jeho súčasťou bol aj krst knížky profesora Šonku a kolektívu českých a slovenských autorov, „Apnoe a další poruchy dýchání ve spánku“,

ktorého sa ujal dekan Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, profesor MUDr. Andrej Jenča, CSc.

Neprišlo nám počasie, ale dúfame, že to nezmenilo nič na kvalite odborného podujatia, ktorého cieľom bolo zaviesť tradíciu spoločných slovensko–českých zjazdov o spánku.